

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 70.895.032 у Хмельницькому
університеті управління та права імені
Леоніда Юзькова

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента

ГАЛУС Олени Олександрівни на дисертацію

**ЗАБОЖЧУК Оксани Володимирівни на тему «Адміністративно-правові
засади взаємодії Національної поліції України з місцевими органами
виконавчої влади та органами місцевого самоврядування»,
поданої на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії в
галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Питання взаємодії між органами виконавчої влади, в тому числі правоохоронними органами, та органами місцевого самоврядування є нагальним протягом тривалого часу розбудови нашої держави. У зв'язку з постійними реформами правового характеру (адміністративною реформою, реформою з децентралізації публічної влади, територіальною реформою районного рівня тощо), швидкоплинною та несталою нормативно-правовою базою, а також практичними проблемами реалізації повноважень органами публічної влади на місцях, ґрунтовне дослідження адміністративно-правових аспектів їх взаємодії є доцільним та актуальним.

Протягом останніх років питання взаємодії органів публічної влади досліджувалося переважно в рамках зближення України з Європейським Союзом, акцентуючи увагу на адаптації національного законодавства до європейських норм та стандартів. На сьогодні, в умовах повномасштабної збройної агресії РФ в Україні все більшої важливості набуває злагоджена робота всіх органів публічної влади у напрямку забезпечення громадського правопорядку, охорони прав та законних інтересів громадян як на загальнодержавному, так і місцевих рівнях. Важливим у цьому напрямку є належне правове забезпечення в умовах воєнного стану взаємодії Національної поліції з місцевими органами публічної влади та органами місцевого самоврядування, які є найбільш наближеними до громадян. Наявна нормативно-правова база, яка регулює взаємодію Національної поліції з місцевими органами публічної влади та органами місцевого самоврядування, потребує адаптації до сучасних умов, її вдосконалення повинно відбуватися за наявності наукового підґрунтя до глибокого і всебічного визначення напрямів, принципів, форм та методів такої взаємодії.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна.

Аналіз анотації та тексту рецензованої дисертації, змісту публікацій ЗАБОЖЧУК Оксани Володимирівни дають змогу зробити висновок про те, що

наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертації мають достатній ступінь обґрунтованості, оскільки теоретичною основою дисертаційного дослідження стали наукові праці українських і зарубіжних учених, які досліджували проблематику взаємодії правоохоронних органів, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Усі наукові положення, висновки і рекомендації, які сформульовані у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані та відповідають меті та завданням роботи, що забезпечується адекватністю обраних методів дисертаційного дослідження.

Сформована структура дисертації дала можливість здобувачу послідовно і системно проаналізувати широкий спектр питань, які стосуються адміністративно-правових засад взаємодії поліції з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у сучасних умовах.

При написанні роботи автор опрацювала значний (всього 333 джерело) масив наукової літератури, статистичну інформацію, численні нормативно-правові акти, завдяки чому дисертація значною мірою набула якості повноцінного дослідження.

Мета дисертаційної роботи визначена коректно і полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу наукових джерел, чинного законодавства та узагальнення практики його реалізації визначити зміст та сутність адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в умовах сучасних загроз і викликів, а також сформулювати пропозиції щодо їх удосконалення. Для досягнення поставленої мети наукового дослідження було передбачено вирішення багатьох завдань, які були успішно досягнуті здобувачем. Зокрема, було належно визначено сучасний стан наукової розробленості питань взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; досліджено історико-правові засади взаємодії правоохоронних органів (поліції) з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; охарактеризовано адміністративно-правовий статус Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування як суб'єктів взаємодії; сформульовано поняття взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також встановлено її сутність; надано адміністративно-правову характеристику напрямів взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та визначено нормативні засади такої взаємодії; здійснено аналіз принципів та визначено форми та методи взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; ґрунтовно досліджено зарубіжний досвід взаємодії поліції з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування; окреслено пріоритетні шляхи удосконалення взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Наукова новизна рецензованої дисертації полягає у тому, що у науковому дослідженні теоретичне обґрунтовано та розроблено рекомендації щодо подальшого вдосконалення адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в сучасних умовах. У межах здійсненого дослідження отримано результати, що мають наукову новизну.

Варто звернути увагу на те, що автором вироблено узагальнену та змістовну дефініцію поняття «взаємодія Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування» та визначено напрями цієї взаємодії, до яких віднесено: інформаційно-аналітичний, правотворчий та правоохоронний (превентивна та правозастосовна діяльність), а також напрям ресурсного забезпечення та виховної діяльності. Дисертант обґрунтувала необхідність розроблення та прийняття Закону України «Про військові адміністрації», в якому варто визначити організацію, повноваження і порядок діяльності військових адміністрацій, а також закріпити окремі норми про їх взаємодію з правоохоронними органами (у т.ч. й з Національною поліцією України); б) Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на наступні п'ять років, де обов'язково варто передбачити норми щодо взаємодії і співпраці у цій сфері Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (як одних із суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми у запобіганні торгівлі людьми); в) Національного плану захисту та забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури, де обов'язково необхідно закріпити детальні положення щодо взаємодії у цій галузі між Національною поліцією України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (як одних із суб'єктів національної системи захисту критичної інфраструктури).

Заслугове на увагу пропозиції автора щодо закріплення на законодавчому рівні норми щодо створення в апараті місцевих державних адміністрацій та у виконавчих органах місцевого самоврядування окремих структурних підрозділів із взаємодії з правоохоронними органами, а також розробка для подальшого затвердження проекту типового Положення про зазначений структурний підрозділ із взаємодії з правоохоронними органами.

Практичне значення одержаних результатів у правотворчій практиці та навчальному процесі достатньою мірою висвітлене у дисертації і сумнівів не викликає. Передусім практичне значення здобутих результатів полягає у можливості їх використання для вдосконалення чинного законодавства України і практики його застосування. У висновках дисертації, які закономірно підсумовують проведене дослідження, для вдосконалення адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування дисертант сформулювала конкретні пропозиції щодо внесення змін до Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про військово-цивільні адміністрації», «Про Дисциплінарний статут

Національної поліції України», «Про Національну поліцію», «Про правовий режим воєнного стану» та «Про основи національного спротиву», а також до затверджених підзаконними нормативно-правовими актами Положення про Національну поліцію, Положення про добровольчі формування територіальних громад, Плану запровадження та забезпечення заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні, Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських, Порядку діяльності поліцейських комісій, Правил етичної поведінки поліцейських, Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції, Порядку проведення службових розслідувань у Національній поліції України, Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України та наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про встановлення індикаторів, за якими здійснюється проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції України».

Повнота викладу положень дисертації в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні результати дисертації відображені у 9 наукових статтях, 3 із яких включені до переліку наукових фахових видань України, 1 в іноземному науковому виданні та у 5 тезах доповідей на конференціях (1 з яких у співавторстві), що відповідає вимогам, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист у належному обсязі відображені в анотації до дисертації, а її зміст відповідає встановленим вимогам.

Оцінка відсутності / наявності порушення академічної доброчесності. У дисертації звернення здобувача до ідей, думок інших науковців містять посилання на відповідні джерела. Порушень академічної доброчесності у тексті дисертації рецензентом виявлено не було.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Не заперечуючи актуальність проведеного дисертантом дослідження, наукову новизну, обґрунтованість і достовірність положень роботи, значний теоретичний рівень, необхідно зазначити, що окремі положення дисертаційного дослідження ЗАБОЖЧУК Оксани Володимирівни носять дискусійний характер.

1. У роботі авторка слушно наголошує, що форми є обов'язковим елементом взаємодії Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та відіграють у ній не меншу роль, аніж напрями, принципи, методи тощо. А враховуючи різноманітність та, інколи, значну схожість форм взаємодії, до їхнього обрання слід підходити з особливою ретельністю, беручи до уваги існуючі з цього питання науковий доробок та практичні досягнення. Водночас, недостатньо аргументованою

вбачається позиція авторки щодо доцільності передбачити перелік основних форм взаємодії Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у спільній інструкції про порядок взаємодії.

2. Потребує більш поглибленого вивчення пропозиція авторки щодо внесення змін до Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» та Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2018 № 893.

3. Додаткового дослідження потребують і виділені авторкою методи взаємодії Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Слід зазначити, що викладені зауваження переважно мають дискусійний характер і тому суттєво не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вони викликані інтересом до цього дослідження, новизною та актуальністю питань, що розкриваються автором.

Загальний висновок. Дисертаційне дослідження **ЗАБОЖЧУК Оксани Володимирівни** на тему «**Адміністративно-правові засади взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування**» відповідає вимогам, встановленим Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, є завершеною самостійною науково-дослідною роботою, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукове завдання, що має істотне значення для науки адміністративного права, а його авторка – **ЗАБОЖЧУК Оксана Володимирівна** – заслуговує на присудження їй освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Рецензент:

**доцент кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Хмельницького університету
управління та права
імені Леоніда Юзькова,
кандидат юридичних наук, доцент**

Олена ГАЛУС